

خبر

مردودی ۲۷درصدخودروها در تست آلایندگی

تستیم؛ ولی آذروش، مدیرعامل ستاد معاینه فنی خودرو شهر تهران، گفت: ۲۷ درصد خودروها در جریان معاینه فنی، در تست آلایندگی مردود می‌شوند. وی با اشاره به افزایش آلودگی هوا در چند روز آینده، اظهار کرد: یکی از موارد موردنیاز برای ثبت‌نام در سامانه طرح ترافیک، اخذ معاینه فنی و ورود شماره گواهی معاینه فنی در سامانه است و متقاضیان با توجه به شروع ثبت‌نام از دی‌ماه باید هرچه‌سریع‌تر نسبت به اخذ معاینه فنی خودروی خود اقدام کنند. وی ادامه داد: یکی از آزمون‌های مهم که در مراکز انجام می‌شود، تست آلایندگی خودرو است. سلامت یا عدم سلامت و کارکرد صحیح خودروها در این آزمون بر اساس حدود مجازی که سازمان حفاظت محیط‌زیست تعیین کرده و به مراکز معاینه فنی در سرتاسر کشور ابلاغ شده است، موردارزیابی قرار می‌گیرد. مدیرعامل ستاد معاینه فنی خودرو تصریح کرد: در حال حاضر ۲۷ درصد از مردودی خودرو مربوط به این آزمون می‌شود. بقیه آزمون‌ها نیز می‌تواند به صورت مستقیم یا غیرمستقیم در کاهش آلودگی هوا تأثیرگذار باشد. توقف خودرو به علت نقص در حاشیه راه‌ها، عامل ایجاد اختلال در روانی ترافیک و به‌طبع افزایش آلودگی هوا در سطح شهر خواهد شد. وی افزود: خرابی ترمز یا ایراد بسیار جزئی چراغ‌های ترمز می‌تواند موجب رخ‌دادن یک تصادف و انباشت خودرو ایستاده در یک ترافیک سنگین شود. بدون تردید علاوه بر خودروهای کاربراتوری که ۴۵ درصد از آلودگی هوای شهر تهران به علت تردد این خودروهاست، وجود ترافیک در شهر یکی از مهم‌ترین عوامل افزایش آلودگی هوا است. در این حجم بالای ترافیک در شهر به علت افزایش مدت کارکرد و توقف و حرکت متوالی وسایل نقلیه به‌ویژه در فصل زمستان، تنها یک روز کافی است تا هوا در وضعیت ناسالم قرار گیرد. دبیر معاینه فنی کلان‌شهرهای کشور با اشاره به نقش ۲۳درصدی انجام معاینه فنی در کاهش آلودگی هوا اظهار کرد: با توجه به تأثیر مستقیم انجام معاینه در کاهش آلودگی هوا و تصادفات شهروندان، باید بحث معاینه فنی را فارغ از اینکه انجام سالانه آن یک الزام قانونی است، بسیار جدی بگیرند. در شرایط موجود همکاری و مشارکت شهروندان در رعایت قانون و احساس مسئولیت افراد جامعه نسبت به همدیگر، تنها راه برن‌رفت از معضل آلودگی هوا است. وی افزود: شهروندان باید در ارتباط با انجام معاینه فنی به درجه‌ای از آگاهی برسند که بدون هیچ‌گونه اجبار و ترس از برخورد سلبی، در سال چندین‌بار، بعد از هر تعمیر خودرو یا قبل از مسافرت، برای کنترل وضعیت خودروی خود به یکی از مراکز معاینه مراجعه کنند. مدیرعامل ستاد معاینه فنی با اشاره به آخرین مصوبه صدویست‌ودومین جلسه شورای ترافیک شهرهای کشور که به ریاست وزیر کشور برگزار شده است، اظهار کرد: بر اساس تصمیم‌گیری انجام‌شده، در این جلسه همه خودروها برای تردد در محدوده زوج و فرد ملزم به داشتن معاینه فنی هستند. بنابراین مقرر شده پلاک خودروهای فاقد معاینه فنی توسط دوربین‌های ثبت پلاک در این محدوده ثبت و به صورت سیستماتیک و مکانیزه با اتصال به سامانه معاینه فنی و پلیس، جریمه و اعمال قانون شوند. وی افزود: پلیس راهور مکلف است بر اساس آخرین مصوبه هیات وزیران و این تصمیم اتخاذشده در وزارت کشور، تمامی خودروهای فاقد معاینه فنی در محدوده زوج و فرد را که در حال تردد هستند، اعمال قانون کند.

«بل» که در زبان بابلیان به معنای خدای آب است، چشمه‌ای در دو کیلومتری روستای تاریخی هجج (شهرستان پاوه) و در فاصله کمی از رودخانه سیروان است و آب آن پس از خروج از دل کوه، آبشاری تشکیل داده و به رودخانه سیروان می‌ریزد. دبی متوسط این چشمه پرباب حدود چهارهزار لیتر در ثانیه و آورد سالانه آن حدود ۱۵۰میلیون مترمکعب آب شرب با کیفیت خیلی بالاست.

«بل» بزرگ‌ترین چشمه کارستی خاورمیانه است (کارست: پدیده خوردگی و انحلال توده سنگ‌های کربناته). نتیجه یک مقاله تحلیلی با موضوع «تحشله بر کیفیت آب‌های معدنی بطری‌شده در ایران» ارائه‌شده در دومین همایش تخصصی مهندسی محیط‌زیست به قلم آقایان اصل هاشمی و حسینی در سال۱۳۸۷ نشان می‌دهد پس از آزمایش تمامی آب معدنی‌های بطری‌شده موجود در بازار ایران، آب معدنی کانی «بل» از نظر ترکیبات شیمیایی بهترین کیفیت را برای شرب دارد و بیشترین پارامترهای مورد سنجش را روی برچسب دارد.

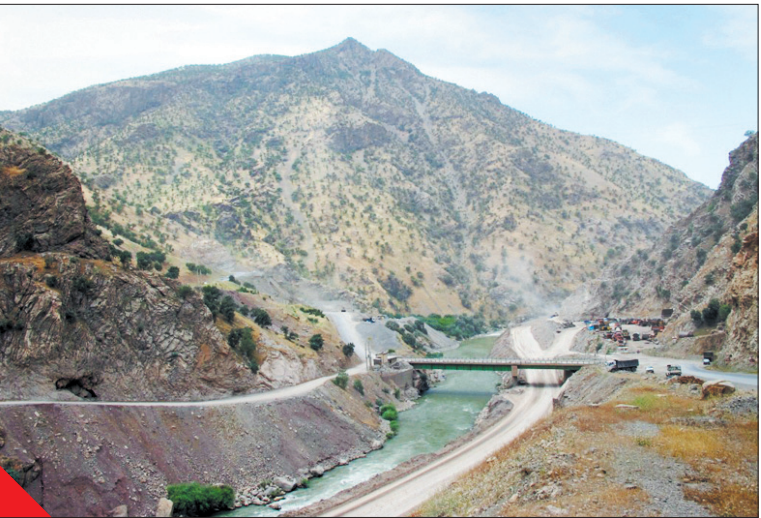
پارامترهای کیفی حاصل از نتیجه آزمایش صورت‌گرفته روی آب این چشمه نشان می‌دهد که میزان برخی از عناصری که برای بدن انسان ضرر دارد در این آب معادل صفر و میزان اکسیژن آن معادل ۱۵ میلی‌گرم بر لیتر است. بنابراین با لحاظکردن دیگر پارامترها می‌توان به این نتیجه رسید که طبق دیاکرام شولر، کیفیت این آب در بهترین رده آن دیاکرام برای آشامیدن قرار می‌گیرد. همچنین طبق استانداردهای سازمان بهداشت جهانی WHO، سازمان محیط‌زیست آمریکا (USEPA)، اروپا و کانادا، کیفیت این آب در بهترین رده آن استانداردها تعریف می‌شود. در شرایط فعلی تراز نرمال سد داریان ۸۲۶ متر و در مواقع سیلابی تا ۸۳۹ متر از سطح دریای آزاد است. همچنین تراز بستر سد در محل رودخانه ۶۸۴ متر از سطح دریای آزاد است. «بل» در فاصله چهارونیم کیلومتری بالادست سد داریان و کناره راست رودخانه سیروان قرار دارد و رقوم خروجی چشمه ۷۱۷ متر از سطح دریای آزاد است. لذا با آبگیری کامل سد داریان در تراز نرمال، «بل» در زیر فشار آب دریاچه به ارتفاع ۱۰۹ متر و در زمان سیلاب تا ۱۲۲ متر ناپدید می‌شود و آب با کیفیت بسیار عالی آشامیدنی آن در آب دریاچه حل می‌شود تا در قالب انتقال آب سیروان برای مصارف کشاورزی به دشت‌های گرمسیری منتقل شود. طبق اظهارات وزیر نیرو (ایران)، هزینه استحصال و تصفیه آب آشامیدنی ۱۰ برابر آب کشاورزی است. همچنین ارقام بالا نشان می‌دهد، رقوم خروجی چشمه بل (در حالت طبیعی و قبلی آن ۳۳ متر بالاتر از بستر سد داریان است؛ یعنی ارتفاع لازم برای رسیدن آب دریاچه به رقوم خروجی آن، از زمان شروع آبگیری مترم‌است. البته در زمان اجرای سد داریان و در پی فشار افکار عمومی و تلاش فعالان محیط‌زیست، طرحی با عنوان نجات بخشی چشمه بل از سوی مشاور و کارفرما با پنج گزینه مطرح شد و در نتیجه سه مورد از آن به دلیل عدم قطعیت‌های فنی، اقتصادی یا هزینه بالا کنار گذاشته شد و در نهایت دو گزینه مناسب برای مطالعات بیشتر تشخیص داده شد. این گزینه‌ها شامل شناسایی مسیر چشمه در ترازهای بالاتر از دریاچه و خروج نقلی آب و نیز شناسایی مسیر چشمه و انتقال آب چشمه به تراز بالاتر از دریاچه سد داریان از مجرای اصلی می‌شود. از این سو مجریان طرح، ابتدا گزینه یک را به اجرا گذاشتند و امیدوار بودند که با احداث تونل و قطع جریان چشمه، آب به صورت نقلی در تراز بالاتر تخلیه شود و در نتیجه هیچ‌گونه اختلالی بین آب مخزن سد و آب بل پیش نیاید. لذا در تراز ۸۳۶ یک کالری به طول ۲۲۰ متر برای بررسی‌های ژئوفیزیکی احداث شد، اما شواهدی مبنی بر وجود جریان در ترازهای بالا ثبت نشد.

بنابراین، استحصال آب بل از طریق شناسایی مسیر چشمه در ترازهای بالاتر دریاچه و خروج نقلی آب با شکست مواجه شد. در نهایت، از گزینه دو استفاده شد. بنابراین به‌منظور شناسایی مسیر جریان، آبخوان

بل در تراز پایین، تحت مطالعات ژئوفیزیکی قرار گرفت که منجر به شناسایی مسیر جریان نشد. در نتیجه تمربخش نبودن مطالعات غیرمستقیم در تراز پایین‌تر از خروجی چشمه، روش‌های مستقیم (حفاری گمانه، گالری و شفت) استفاده شد، لذا با گمانه‌زنی، مشخص شد مجرای جریان، دالانی است که به صورت سیفون به سمت کوه دررند ادامه پیدا می‌کند. سپس با استفاده از لوله شفت، آب بل را به صورت نقلی (با کاهش شدید دبی) به میزان ۱۲۰ متر بالاتر از خروجی طبیعی قبلی آن، بالا آوردند و خروجی قبلی چشمه مسدود شد. روند طرح نجات‌بخشی چشمه بل، حائز نکاتی است که باید به آن توجه داشت. ابتدا اینکه حفظ چشمه بل با برنامه‌ریزی برای صدمه‌ندیدن آن، در زمان مطالعات فاز صفر تا دو سد داریان، مورد توجه جدی قرار نگرفته و فقط در فاز سه، یعنی در زمان ساخت سد داریان و با اصل حفظ سد داریان، اقدامات شناتیزده‌ای در خصوص طرح نجات‌بخشی چشمه بل انجام شده است. درعین‌حال دبی آب چشمه در ناحیه خروجی جدید، که ۱۲۰ متر بالاتر از خروجی طبیعی قبلی آن است، حداقل به میزان ۳۵ درصد افت داشته است. در کنار این موارد باید گفت با آبگیری سد داریان در تراز نرمال،

فشار ناشی از ارتفاع آب دریاچه در مرز مشترک آن با دیواره سنگی آبخوان چشمه، حداقل معادل ۱۱ بار و در زمان سیلابی تا ۱۲ بار بوده و مسیر آبخوان چشمه به‌صورت کارستی است. در این شرایط باید پرسید آیا توده‌سنگ‌های مشرف به دره رودخانه سیروان (حدافاصل دره و آبخوان چشمه) با وجود حداقل سه گسل شناسایی‌شده در آن محدوده و نیز عدم مطالعات کافی و جامع در آن محدوده و حتی با تزریق‌های صورت گرفته و ایجاد پرده آب‌بند، به‌طور کامل آب بند است؟ پس، این نگرانی ایجاد خواهد شد که با آبگیری کامل سد داریان، آب «بل» که از کیفیت بسیار بالایی برخوردار است، با آب دریاچه که هم املاح بیشتر و هم آلودگی‌های مختلفی دارد، به احتمال زیاد، آمیخته می‌شود و آن‌گاه است که بل نابود خواهد شد. فارغ از این موارد باید درباره رودخانه سیروان گفت؛ سیروان پنجمین رودخانه پرباب کشور و مهم‌ترین رودخانه منطقه هورامان در کردستان است و مسیر نسبتاً طولانی و پرییچ‌وخمی دارد. سرچشمه سیروان

جامعه

بل، تستیم

بررسی پیامدهای زیست محیطی و تغییرات اکوسیستمی سد داریان

سیروان تنهانست

فرید ضیایی*

عمداً از ارتفاعات زاگرس و به‌خصوص شاهو است که سمبل کوه‌های غرب کشور است و از به‌هم‌پیوستن دو رودخانه گاوهرود و قشلاق پدید می‌آید و پس از پیوستن رودخانه‌های آزادرد و پاوه (در محدوده بل دوآب رودخانه سیروان) و در حدود شش کیلومتر پس از آن، به نوار مرزی ایران و کردستان عراق وارد می‌شود و سپس رودخانه‌های مره‌خیل، لیل، زمکان و کردی‌قاسمان نیز در ادامه مسیر به آن می‌پیوندند. آورد سالانه رودخانه سیروان بدون احتساب طرح‌های بالادست، حدود سه هزار میلیون مترمکعب است که پس از کسر آب مصرفی در طرح‌های بالادست سیروان (در قالب سدهای احداث‌شده یا در حال‌اجرا، همچون سدهای قشلاق، گواشان، زاوه، گاران، آزاد و… و نیز ایستگاه‌های پمپاژ) در ورودی محل سد داریان به هزارو ۶۵۰ میلیون مترمکعب تنزل می‌یابد و پس از محل سد داریان نیز، رودخانه پایوه‌رود با آورد سالانه ۱۷۰میلیون مترمکعب به آن اضافه می‌شود. حواشی این رودخانه بسیار زیبا و بستر و کناره‌های آن زیستگاه انواع حیوانات، پرندگان و ماهیان است، همچنین محل رشد گونه‌های گیاهی و درختی منحصربه‌فردی است. طرح تأمین آب برای دشت‌های گرمسیری با انتقال از سیروان، بخش قابل‌توجهی از آب رودخانه سیروان، با احداث سد تنظیمی- انحرافی در نزدیکی روستای هیروی و از طریق تجهیزات آبگیری، وارد تونل نوسود می‌شود و همچنین در مسیر تونل و از طریق هدایت قسمت عمده آورد آب رودخانه‌های مره‌خیل، لیل، زمکان و کردی‌قاسمان و در مجموع به میزان حداقل ۵۵۰ میلیون مترمکعب آب، به وسیله تونل نوسود به سمت دشت‌های گرمسیری هدایت می‌شود. تونل نوسود به‌عنوان بخش ابتدایی خط انتقال است که طول آن در حدود ۵۰ کیلومتر است. ورودی تونل از لحاظ جغرافیایی در ۳۰ کیلومتری شهر پاوه و در مجاورت روستای هیروی و خروجی آن نیز در مجاورت روستای ازگله در ۶۰ کیلومتری شهرستان سرپل ذهاب قرار گرفته است. انتقال آب از حوضه آبریز سیروان، پیامدهای زیست‌محیطی و تغییرات اکوسیستمی دارد که باید موردتوجه قرار گیرد. با وجود باغ‌ها و زمین‌های کشاورزی در منطقه کردستان و همچنین کمبود شدید آب در شهرها و روستاهای حتی با شعاع

فاصله کمتر از ۳۰ کیلومتر از آب کانی بل و سیروان، آیا هزینه فرصت ازدست‌رفته ناشی از انتقال آب به دشت‌های گرمسیری با صرف هزاران میلیارد ریال محاسبه شده است؟ قابل‌ذکر است نگارنده مطلب به قرارداد پیمانکاری اجرای تونل نوسود دسترسی دارد. ولی بر اساس قیمت روز، اجرای تونل با TBM و سگمت‌گذاری در پروژه‌های مشابه برای هر کیلومتر حداقل ۱۵۰میلیارد ریال است که با احتساب تونل ۵۰ کیلومتری هزینه به‌روز‌شده، فقط برای بخش تونل نوسود بالغ بر هفت هزار میلیارد ریال برآورد می‌شود. همچنین تغییر مسیر آب به میزان حداقل ۵۵۰ میلیون مترمکعب و جلوگیری از ورود آن به کردستان عراق و مخزن سد دربندیاخان، موجب کاهش شدید ورودی آب به مخزن آن سد و به‌تبع، خشک‌شدن بسیاری از زمین‌های آبی کشاورزی و باغ‌های پایین‌دست آن خواهد شد و در نتیجه موجب تشدید پدیده ریزگردهای واردشده به کشور از طریق مرزا می‌شود. درعین‌حال انتقال میان حوضه‌ای آب‌ها، موجب تغییرات اکوسیستمی منطقه می‌شود و می‌تواند آثار زیان‌باری در محیط‌زیست در پی داشته باشد.

در این میان باید به یک نکته دیگر هم توجه کرد و آن اینکه توجیه اقتصادی عدم بهره‌برداری از سدهای داریان، هیروی و تونل انتقال آب نوسود افرادی هستند که حاضرند پول بیشتری پرداخت کنند تا آب موردنیاز خود را از منابع سالم، مانند چشمه و کوه‌های طبیعی دریافت کنند. ارزش جهانی آب بل حتی اگر هیچ ارزش‌افزوده‌ای برای آن ایجاد نکنیم و صرفاً به صورت بسته‌بندی ساده صادر شود، حداقل معادل نیم دلار برای هر لیتر است. چنانچه فقط پنج درصد از آب بل (این چشمه، سالانه به‌طور میانگین ۱۵۰میلیارد لیتر دبی دارد)، بسته‌بندی و صادر شود، با احتساب هر لیتر نیم‌دلار، مبلغ حاصل از فروش سالانه بالغ بر سه میلیارد دلار می‌شود، یعنی معادل ۱۰هزارمیلیارد تومان و باید پرسیم این رقم موجب اشتغال‌زایی چند نفر می‌شود؟

ادامه آبگیری سد داریان و انتقال آب از طریق سد هیروی و تونل نوسود، مسئله‌ای مشابه سگوندن را رقم خواهد زد. آیا رکورد دیگری در راه است؟ یعنی سالانه ۱۰۰میلیون مترمکعب از آب بل، که باکیفیت‌ترین آب شرب ایران است، به آب کشاورزی تبدیل می‌شود؟ حداقل دستاورد منفی طرح انتقال آب از حوضه آبریز سیروان به دشت‌های گرمسیری در درازمدت، تشدید پدیده ریزگردها و بدترشدن محیط‌زیست برای ساکنان منطقه غرب کشور است.

بنابراین، با وجود شروع آبگیری سد داریان، با توجه به اختلاف ارتفاع ۳۳ متری خروجی طبیعی قبلی چشمه بل نسبت به بستر رودخانه در محل سد، هنوز فرصت نجات و نسی به دست‌های گرمسیری در دسترس نیست، هرچه‌سریع‌تر، دریاچه تخلیه‌کننده محتالی سد داریان باز و آبگیری سد داریان به صورت موقت متوقف شود تا بتوان با تشکیل یک تیم کارشناسی با دانش فنی کافی و جامع در رشته‌های متفاوت، فرصت سرمایه‌گذاری در زمینه‌های دیگر آب «بل» را بررسی کرد. این پیشنهادها برای چشمه بل شامل مطالعات امکان‌سنجی فنی، اقتصادی و زیست‌محیطی احداث یک عمده آورد آب رودخانه‌های مره‌خیل، لیل، زمکان و کردی‌قاسمان و در مجموع به میزان حداقل ۵۵۰ میلیون مترمکعب آب، به وسیله تونل نوسود به سمت دشت‌های گرمسیری هدایت می‌شود. تونل نوسود به‌عنوان بخش ابتدایی خط انتقال است که طول آن در حدود ۵۰ کیلومتر است. ورودی تونل از لحاظ جغرافیایی در ۳۰ کیلومتری شهر پاوه و در مجاورت روستای هیروی و خروجی آن نیز در مجاورت روستای ازگله در ۶۰ کیلومتری شهرستان سرپل ذهاب قرار گرفته است. انتقال آب از حوضه آبریز سیروان، پیامدهای زیست‌محیطی و تغییرات اکوسیستمی دارد که باید موردتوجه قرار گیرد. با وجود باغ‌ها و زمین‌های کشاورزی در منطقه کردستان و همچنین کمبود شدید آب در شهرها و روستاهای حتی با شعاع

✻ **کارشناس سدسازی، کارشناس ارشد مدیریت پروژه**

دریچه

«ستادملی زن و خانواده»؛ شاید وقتی دیگر

● **ایسنا؛** دو سال از آغاز فعالیت معاونت امور زنان و خانواده نهاد ریاست‌جمهوری می‌گذرد، اما هنوز از تشکیل ستاد ملی زن و خانواده به‌عنوان یک مرجع عالی تصمیم‌گیری در این حوزه خبری نیست و برگزاری اولین جلسه این ستاد در معاونت امور زنان در حد وعده باقی مانده است. در بهمن‌ماه سال ۱۳۸۹ آیین‌نامه تشکیل ستاد ملی زن و خانواده با شش ماده در شورای معین شورای‌عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید و مصوبه این آیین‌نامه نیز در ۲۶ شهریورماه سال ۹۰ تصویب شد. در ماده اول این مصوبه به هدف تشکیل این ستاد اشاره شده و آمده است: «این ستاد با هدف تقویت و تحکیم نهاد مقدس خانواده و پاسداری از قداست آن و استوارکردن روابط خانوادگی بر پایه حقوق و اخلاق اسلامی و حفظ و ارتقای جایگاه زنان در تراز جمهوری اسلامی تشکیل می‌شود». به گفته پروین هدایتی، معاون سرمایه‌های اجتماعی مرکز زنان و خانواده نهاد ریاست‌جمهوری در دولت دهم، ستاد ملی زن و خانواده حلقه مفقوده‌ای است که سیاست‌های کلان نظام را تبدیل به سیاست‌های اجرایی و راهبردی می‌کند و موجب برنامه‌ریزی بین‌بخشی و تقسیم‌کار ملی می‌شود و با ضمانت اجرایی به مراتب بالاتر و نظارت مستقیم بالاترین مسئول اجرایی کشور برنامه‌های تصویب‌شده عملیاتی می‌شوند و اقدامات لازم همراه با یک نظارت مستمر انجام می‌شود. به گزارش ایسنا، ستاد ملی زن و خانواده باید با حضور رئیس‌جمهور یا معاون اول او، رئیس مرکز امور زنان و خانواده (دبیر ستاد)، روسا و نمایندگان سازمان‌ها و نهادهای مختلف و شش وزیر آموزش‌وپرورش، فرهنگ و ارشاد اسلامی، علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، رفاه و تأمین اجتماعی، کشور و دادگستری تشکیل شود. در دولت دهم طی سال‌های ۹۰ تا ۹۲، ستاد ملی زنان و خانواده شش‌بار برگزار شد و کلیات برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده، ایجاد کمیته تخصصی توانمندسازی، کارآفرینی و اشتغال‌زایی زنان و خانواده ذیل شورای عالی اشتغال و تصویب کلیات طرح بیمه زنان خانه‌دار از جمله مصوبات مهم این ستاد بود. به گزارش ایسنا، با وجود آنکه ستاد ملی زن و خانواده در دولت قبل مصوبات مهمی شامل برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی خانواده تا افزایش رخصتی زایمان و بیمه زنان خانه‌دار را داشت و اجرای آن می‌توانست تحولی در زمینه زنان و خانواده ایجاد کند؛ اما به گفته شهیندخت مولاوردی، معاون رئیس‌جمهور در امور زنان و خانواده، کل مصوبات برنامه جامع زنان و خانواده و ستاد ملی زنان و خانواده در دولت قبلی به بهانه نبود بودجه، اجرایی نشده است. پس از پایان دولت دهم، انتظار می‌رفت که جسات ستاد ملی زن و خانواده در دولت یازدهم نیز تشکیل شود و حتی سوسن باستانی، معاون بررسی‌های راهبردی معاونت امور زنان و خانواده، از برگزاری این ستاد تا پایان بهار سال جاری خبر داده بود، ولی با گذشت بیش از دو سال از آغاز فعالیت معاونت امور زنان، هنوز این ستاد در دولت تدبیر و امید تشکیل نشده است. هدایتی با بیان اینکه دولت توجه بیشتری باید به ستاد ملی زن و خانواده کند، می‌گوید: این ستاد پتانسیل بالایی برای حل مشکلات و خلاهای حوزه زنان و خانواده دارد و تشکیل نشدن این ستاد به جامعه زنان ضرر می‌زند. نشست‌های ماهانه کمیسیون تخصصی ستاد ملی زن و خانواده به‌منظور گزارش‌گیری از دستگاه‌ها برای مشخص‌کردن میزان اجرایی‌شدن مصوبات این ستاد در حال برگزاری است اما هنوز خبری از زمان دقیق برگزاری جلسه جدید ستاد ملی زن و خانواده نیست.

جدول ۲۴۲۶ ■ طراح: ییزن گورانی

افقی:

۱- اندوه- نوعی هواپیمای جنگی- بافنده
۲- معادل فارسی اینترنت- میهمانخانه ماهانه
۳- موتورسیکلت پرقدتر ورزشی- علم وراثت- به‌دنبال‌آوردن
۴- دردناک- اوضاع جوی- از وسایل بازی کودکان در پارک‌ها
۵- ملامت و سرزنش- برادر کمبوجیه- بخش هلالی انتهای ناخ
۶- ماه پیروزی انقلاب- پایتخت لتونی- شبکه‌ای رادیویی
۷- تلویزیونی
۷- فونداسیون- باغ- پدر
۸- مأمور تحقیق و بررسی مسائل جنایی- رماتی مشهور از والتر اسکات، نویسنده انگلیسی
۹- صدمه- ملیح- آبکی
۱۰- از چهار جهت جغرافیایی- چند وزیر- جاه و جلال
۱۱- ایشان- دلواپس- برکت سرفه
۱۲- ژرف و عمیق- مناسب استفاده روزمره- هدیه
۱۳- ریه- بزرگ‌ترین کاخ سلطنتی جهان در نزدیکی پاریس- همسایه تونس و الجزایر
۱۴- دستیار متخصص- محل عبور و مرور عابران
۱۵- سردار- نفاق- زشت.

عمودی:

۱- الک- بسته نرم‌افزاری- مأمور گشت
۲- من و شما- دانه خوراکی غنی از پروتئین- کشتی جنگی مجهز به موشک
۳- گوهر بی همتا- ساقه زیرزمینی ریواس- رmq
۴- ریز نمرات- حساب‌کردن- چاه جهنم
۵- از انجیل‌های معتبر- پرستش خداوند- نشانی
۶- تیر چوبی سقف- اسب بارکش- گذرگاه
۷- مخفف اگر- شایعت- مجبوس
۸- از ماه‌های فرنگی- خوراکی از اسفناج
۹- پایتخت دانمارک-

۱	۷	۵	۹	۲	۸	۶	۴	۳
۲	۴	۳	۶	۵	۹	۷	۱	۵
۳	۹	۸	۴	۱	۷	۸	۲	۱
۴	۸	۲	۵	۷	۶	۱	۳	۹
۵	۵	۱	۹	۳	۴	۶	۲	۱
۶	۹	۸	۴	۱	۷	۵	۲	۱
۷	۵	۱	۹	۳	۴	۶	۲	۱
۸	۲	۴	۱	۷	۵	۲	۳	۹
۹	۱	۲	۳	۶	۵	۹	۷	۸

حل سودوکو سخت

۶	۸	۷	۵	۳	۹	۲	۴	۱
۵	۹	۴	۲	۱	۸	۶	۳	۷
۱	۲	۳	۶	۴	۷	۹	۵	۸
۳	۶	۸	۷	۱	۳	۲	۹	۵
۳	۷	۹	۴	۲	۵	۸	۱	۶
۲	۱	۸	۹	۶	۳	۴	۷	۵
۷	۴	۵	۳	۹	۶	۱	۸	۲
۸	۶	۳	۱	۵	۷	۹	۲	۴
۴	۳	۱	۷	۸	۲	۵	۶	۴

حل سودوکو ۱۴۲۲

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳	۲
۲	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳
۳	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴
۴	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳	۲	۱	۵
۵	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳	۲	۱
۶	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳	۲
۷	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴	۳
۸	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵	۴
۹	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۵
۱۰	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱۱	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲

سودوکو سخت ۱۴۲۳

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

سودوکو ۱۴۲۳

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.